

36.6.7. Musiikki

Musiikkiluokkien opetussuunnitelma

Musiikkiluokkien (4vvt) opetussuunnitelma perustuu Merilapin alueelliseen opetussuunnitelmaan. Musiikkiluokkien opetussuunnitelmassa on tarkennettu musiikkiluokkaopetuksen erityisalueita.

Oppiaineen tehtävä

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokkien 3-6 musiikin opetuksessa oppilaat oppivat suhtautumaan avoimesti ja kunnioittavasti toisten kokemuksiin sekä luomaan yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmässään. Samalla he tottuvat jäsentämään aiempaa tietoisemmin musiikillisia kokemuksia ja ilmiöitä sekä musiikkikulttuureja. Oppilaiden ymmärrys musiikkikäsitteistä ja ilmaisukeinoista syvenee ja laajenee samalla, kun taidot laulaa, soittaa, säveltää, liikkua ja kuunnella kehittyvät. Ääniin ja musiikin ilmaisukeinoihin liittyvää luovaa ja esteettistä ajattelua edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia musiikillisia tai monitaiteellisia kokonaisuuksia. Näissä tehtävissä oppilaat käyttävät mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa. Oppilaiden käsitys itsestään musiikillisena toimijoina rakentuu myönteisten oppimiskokemusten kautta.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista jokaiselle oppilaalle. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja

-elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Musiikkiluokilla musisoidaan monipuolisesti laulaen, soittaen ja liikkuen. Soittimistona käytetään monipuolisesti rytmi-, laatta- ja bändisoittimia sekä mm. nokkahuilua ja ukulelea.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 3-6

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, opetusvälineiden käyttöä ja ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan jokaisen oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Musiikkiluokilla eriyttäminen ja tuki toteutuu perusopetuslain määräämän oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolmiportaisen mallin mukaisesti.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 3-6

Musiikin opetuksessa oppilaat tarvitsevat ohjaavaa ja rohkaisevaa palautetta erityisesti yhteistoiminnan ja musiikillisten taitojen harjoittelemisessa. Palaute ohjaa jokaista oppilasta hahmottamaan musiikkia ja musiikkikäsitteitä sekä kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä suhteessa soivaan musiikilliseen kokonaisuuteen.

Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.

Arviointi musiikkiluokilla

Musiikkiluokilla oppilaan musiikillinen osaaminen arvioidaan syyslukukauden lopussa luokilla 3-5 arviointikeskustelun yhteydessä ja luokalla 6 numeroarviointina. Lukuvuosiarviointi suoritetaan luokalla 3 sanallisena arviointina ja luokilla 4-6 numeroarviointina. Arvioinnissa arvioidaan kaikkia musiikin osa-alueita, ja annetaan niistä kokonaisarvosana.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyn monipuolinen kehittäminen.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytm-, melodia-, harmonia-, muoto-, sointiväri- ja dynamiikka-hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

Oppilasta ohjataan osallistumaan yhteismusisointiin ryhmässä ja ottamaan toiset huomioon. Yhteismusisointiin kuuluvat musiikillinen toiminta ja vuorovaikutus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

Oppilasta ohjataan luontevaan äänenkäyttöön. Oppilasta rohkaistaan laulamaan ikäkauteen sopivaa monipuolista laulustoa ryhmän jäsenenä. Tutustutaan moniäänisyyteen laulussa, esim. kaanon.

Oppilasta ohjataan kehorytmiikkaan.
Tutustutaan erilaisiin koulusoittimiin ja niiden soittotekniikoihin.

Oppilasta ohjataan löytämään syke soittosäestyksessä.

Oppilasta ohjataan toteuttamaan yksinkertaisia soittosäestyksiä, esim. kvinttiborduuna, ostinato tai yksiääninen säestys soinnun pohjaäänillä.

Kehitetään yhteissoittotaitoja toteuttamalla moniäänisiä soittosäestyksiä.

Musiikkiluokalla mainittujen lisäksi:

*Oppilas harjoittelee laulamaan ryhmässä sävelpuhtaasti yksiäänisiä lauluja.
Oppilas osaa laulaa kaanonissa.*

Oppilas tutustuu sointusoittimiin (esimerkiksi ukulele, kantele, kosketinsoittimet ja laattasoittimet).

Oppilas soittaa melodiasoittimia (esimerkiksi nokkahuilu ja laattasoittimet).

Oppilas tutustuu erilaisten rumpujen soittamiseen.

Oppilas oppii soittamisen perustekniikoita ja soittotapoja.

Oppilas tutustuu komppaamisen alkeisiin.

Oppilas tutustuu bassokitaran soittoon vapailla kielillä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä. Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

Musiikkiluokalla oppilas tutustuu erilaisiin soittimiin ja soittamisen perustekniikoiden alkeisiin, osallistuu aktiivisesti yhteislauluun ja soittoon.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

Ohjataan oppilasta osallistumaan musiikkiliikuntaan, esim. laululeikit, liikesommitelmat ja tanssit. Käytetään liikettä musiikkiin eläytymisessä ja musiikkikäsitteisiin tutustumisessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

Ohjataan oppilasta kuuntelemaan ääniympäristöä ja musiikkia keskittyneesti ja eläytyen.

Ohjataan oppilasta aktiiviseen musiikin kuunteluun erilaisten tehtävien avulla, esim. ohjattu äänen ja musiikin elementtien havainnointi, liike, kuva ja tarinat.

Oppilasta ohjataan jäsentämään kuulemaansa esim. äänen peruskäsitteiden (taso, voima, kesto, väri) avulla.

Ohjataan oppilasta kuvaamaan musiikillisiä kokemuksiaan esim. sanallisesti, kuvallisesti, liikkuen tai draaman keinoin.

Musiikkiluokalla kuunteluohjelmistona erityisesti suomalainen musiikki sekä ikäkauteen sopivat eri tyylilajien perusteokset.

Kuunteluehdotuksina esimerkiksi

Prokofjev: Pekka ja susi

Vivaldi: Vuodenajat

Maija Poppanen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Musiikin kuuntelu

Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

Oppilasta rohkaistaan musiikilliseen keksintään ja improvisointiin omalla äänellä ja liikkuen, esim. äänimaisemat ja liikesarjat.

Oppilasta ohjataan tekemään opetuksessa käytetyillä soittimilla äänikokeiluja, esim. pentatoninen asteikko ja opetuksessa käytetyt rytmikuviot.

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan musiikkiteknologian sovelluksiin soittimena ja omien kokeilujen tallentamisen välineenä.

Monitaiteelliset kokeilut ja monialaiset oppimiskokonaisuudet esim. AI, KU, LI kanssa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde

Luovan musiikillisen ajattelun ilmaiseminen eri keinoin.

Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan musiikin monimuotoisuutta eri aikoina ja eri paikoissa. Esim. lastenmusiikki, länsimainen taidemusiikki, eri kulttuurien musiikki, suomalainen kansanmusiikki.

Ohjataan oppilasta nimeämään joitakin musiikin lajeja.

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan eri musiikkityylien ja lajien soittimia ja soitinkokoonpanoja, esim. orkesterisoittimet ja kansansoittimet.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet, esim. AI, KU, YM ja vieraat kielet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde

Musiikin merkitysten havainnointi

Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

Ohjataan oppilasta tunnistamaan soivasta musiikista äänen käsitteitä (taso, voima, kesto ja väri) ja musiikin elementtejä (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka) ja nimeämään niitä.

Ohjataan oppilasta tunnistamaan äänen ja symbolin vastaavuutta musiikissa, esim. laulun sanat, melodian kaari, nuotit, aika-arvot, tahtilajit, tempo, dynaamiset merkit, kertausmerkit, kappaleen osat, kuvionuotit ja itse luodut merkintätavat.

Musiikkiluokalla opetellaan musiikin rakennemerkkejä (esim. kertausmerkit, segno, coda) ja opetellaan nuotinluvun perusteita. Aluksi soiton tukena voidaan käyttää kuvionuottimenetelmää. Harjoitellaan säveltapailun ja musiikin teorian alkeita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen.	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

Oppilasta ohjataan huomaamaan musiikin vaikutuksia omassa elämässään.

Ohjataan oppilasta käyttämään soittimia ja laitteita turvallisesti.

Ohjataan oppilasta suojaamaan kuuloaan ja ymmärtämään melun haitallisuutta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö.	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

Oppilasta kannustetaan harjoittelemaan musiikillisia taitojaan ja asettamaan omia henkilökohtaisia lähitavoitteita.

Oppilasta ohjataan musiikkiesitysten valmistamiseen ja esittämiseen luokassa, tapahtumissa tai koulun juhlissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot.	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyyn monipuolinen kehittäminen.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimitään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2

T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

Oppilasta ohjataan osallistumaan yhteismusisointiin ryhmässä ja ottamaan toiset huomioon. Yhteismusisointiin kuuluvat musiikillinen toiminta ja vuorovaikutus. Oppilasta rohkaistaan käyttämään yhteismusisoinnissa omia taitojaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

Oppilasta ohjataan luontevaan äänenkäyttöön. Oppilasta rohkaistaan laulamaan ikäkauteen sopivaa monipuolista laulusta ryhmän jäsenenä. Tutustutaan moniäänisyyteen laulussa, esim. kaanon.

Oppilasta ohjataan kehorytmiikkaan.

Tutustutaan erilaisiin koulusoittimiin ja niiden soittotekniikoihin. Oppilasta ohjataan löytämään syke soittosäestyksessä.

Oppilasta ohjataan toteuttamaan yksinkertaista komppia kehosoitinilla, rytmisoitinilla tai rummuilla.

Monipuolistetaan soittosäestyksiä esim. säestämällä pohjaäänillä tai sointutehoja vaihtaen.

Kehitetään yhteissoittotaitoja toteuttamalla moniäänisiä soittosäestyksiä.

Musiikkiluokalla mainittujen lisäksi:

Oppilas osaa laulaa ryhmässä sävelpuhtaasti yksiaänisiä lauluja.

Oppilas osaa laulaa kaksiaänisessä kuorossa tai lauluryhmässä.

Oppilas laajentaa osaamistaan sointu- ja melodiasoittimissa (esimerkiksi nokkahuilu, laattasoittimet, kosketinsoittimet sekä bassokitaran otteet).

Oppilas tutustuu kitaran kolmen kielen sointujen soittamiseen.

Oppilasta ohjataan komppaamiseen pianolla, ukulelella ja kitaran kolmen kielen soinnuilla.

Oppilas osaa soittaa yksinkertaisia komppeja rumpusetillä ja tutustuu helppojen fillien soittamiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä.	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.
--	--

Musiikkiluokalla oppilas tutustuu erilaisiin soittimiin ja soittamisen perustekniikoihin, osallistuu aktiivisesti yhteislauluun ja soittoon.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

Ohjataan oppilasta osallistumaan musiikkiliikuntaan, esim. laululeikit, liikesommitelmat ja tanssit.

Käytetään liikettä musiikkiin eläytymisessä ja musiikkikäsitteisiin tutustumisessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde Musiikkiliikunta	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.
--------------------------------------	--

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

Ohjataan oppilasta kuuntelemaan ääniympäristöä ja musiikkia keskittyneesti ja eläytyen. Ohjataan oppilasta aktiiviseen musiikin kuunteluun erilaisten tehtävien avulla, esim. ohjattu äänen ja musiikin elementtien havainnointi, liike, kuva ja tarinat.

Oppilasta ohjataan jäsentämään kuulemaansa esim. äänen peruskäsitteiden (taso, voima, kesto, väri) avulla.

Ohjataan oppilasta kuvaamaan musiikillisia kokemuksiaan esim. sanallisesti, kuvallisesti, liikkuen tai draaman keinoin.

Musiikkiluokalla kuunteluohjelmistona erityisesti Pohjoismaiden ja Baltian musiikki sekä ikäkauteen sopivat eri tyylilajien perusteokset.

Kuunteluehdotuksina esimerkiksi

Grieg: Peer Günt

Saint-Saens: Eläinten karnevaali

Sound of music

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

Oppilasta rohkaistaan musiikilliseen keksintään ja improvisointiin omalla äänellä ja liikkuen, esim. äänimaisemat ja liikesarjat.

Oppilasta ohjataan tekemään opetuksessa käytetyillä soittimilla omia rytmisiä ja melodisia aiheita, esim. pentatoninen asteikko ja opetuksessa käytetyt rytmikuviot.

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan musiikkiteknologian sovelluksiin soittimena ja omien kokeilujen tallentamisen välineenä.

Monitaiteelliset kokeilut ja monialaiset oppimiskokonaisuudet esim. AI, KU, LI kanssa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luovan musiikillisen ajattelun ääntä, ilmaiseminen eri keinoin.	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan musiikin monimuotoisuutta eri aikoina ja eri paikoissa. Esim. lastenmusiikki, länsimainen taidemusiikki, eri kulttuurien musiikki, suomalainen kansanmusiikki.

Ohjataan oppilasta nimeämään joitakin musiikin lajeja.

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan eri musiikkityylien ja lajien soittimia ja soitinkokoonpanoja, esim. orkesterisoittimet ja kansansoittimet.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet, esim. AI, KU, YM ja vieraat kielet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

Ohjataan oppilasta tunnistamaan soivasta musiikista äänen käsitteitä (taso, voima, kesto ja väri) ja musiikin elementtejä (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka) ja nimeämään niitä.

Ohjataan oppilasta tunnistamaan äänen ja symbolin vastaavuutta musiikissa, esim. laulun sanat, melodian kaari, nuotit, aika-arvot, tahtilajit, tempo, dynaamiset merkit, kertausmerkit, kappaleen osat, kuvionuotit ja itse luodut merkintätavat.

Musiikkiluokalla tutustutaan sointumerkkeihin ja kolmisoinnun muodostumiseen. Harjoitellaan säveltapailun ja musiikin teorian alkeita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

Oppilasta ohjataan huomaamaan musiikin vaikutuksia omassa elämässään. Ohjataan oppilasta käyttämään soittimia ja laitteita turvallisesti. Ohjataan oppilasta suojaamaan kuuloaan ja ymmärtämään melun haitallisuutta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

Oppilasta kannustetaan harjoittelemaan musiikillisia taitojaan ja asettamaan omia henkilökohtaisia lähitavoitteita.

Oppilasta ohjataan musiikkiesitysten valmistamiseen ja esittämiseen luokassa, koulun tapahtumissa tai juhlissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyyn monipuolinen kehittäminen.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimitään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

Oppilasta ohjataan osallistumaan musiikilliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen aktiivisena ja vastuullisena ryhmän jäsenenä. Myönteisen yhteishengen rakentaminen kuuluu muiden ryhmän jäsenten huomioonottamiseen. Oppilasta hyödyntää yhteismusisoinnissa omia taitojaan ja vahvuuksiaan.

Musiikkiluokalla oppilas ottaa vastuun omasta toiminnastaan yhteismusisoinnissa ja osaltaan huolehtii musisoinnin onnistumisesta sekä rakentaa myönteistä yhteishenkeä ryhmässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

Musiikkiluokalla oppilas kantaa vastuun omasta toiminnastaan ja yhteishengen rakentumisesta ryhmässä.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmii-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

Vahvistetaan oppilaan luontevaa äänenkäyttöä monipuolisilla harjoituksilla ja laulustolla. Tutustutaan äänenkäytön fysiologiaan, esim. hengitystekniikka ja äänenmurros. Tutustutaan moniäänisyyteen, esim. kaanon tai toinen ääni.

Monipuolistetaan rytmisiä taitoja, esim. kompit ja polyrytmiikka kehosoittimilla, rytmisoittimilla tai rummuilla.

Oppilasta ohjataan soittamaan koulusoittimia ja bändisoittimia ja harjoittelemaan niiden perustekniikoita yhteissoitossa. Ohjataan oppilasta säestämään soitteja/bassoääniä vaihtaen. Musisoinnin yhteydessä perehdytään harmonian käsitteeseen.

Ryhmän taitojen kasvaessa harjoitellaan moniäänistä musisoitinta eri soittimien avulla.

Musiikkiluokalla mainittujen lisäksi:

Oppilas osaa laulaa kaksiäänisessä kokoonpanossa vaativampia ohjelmistoja.

Harjoitellaan kolmiäänisissä lauluryhmissä ja kokoonpanoissa laulamista.

Oppilas laajentaa edelleen osaamistaan soitte- ja melodiasoittimissa (esimerkiksi kitara, bassokitara ja kosketinsoittimet).

Oppilas osaa kitaralla kolmen kielen soinnut, eli niin kutsutut "helpposoinnut".

Tutustutaan kitaran kokonaisten soittejen soittamiseen otetaulukosta.

Tutustutaan bassokitaran ja kitaran soittamiseen tabulatuureista.

Ohjataan soittamaan kosketinsoittimilla soittejen käännöksiä.

Ohjataan soittamaan melodioita kanteleella.

Oppilas oppii lisää rumpukompeja ja harjoittelee fillejä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

Musiikkiluokalla oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon sovittaen taitonsa ja osaamisensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

Ohjataan oppilasta osallistumaan musiikkiliikuntaan, esim. luova liikunta, liikesommitelmat ja tanssit.

Ohjataan oppilasta kokemaan keho musiikillisena instrumenttina musiikkikäsitteiden opiskelussa.

Vahvistetaan musiikin kuuntelukokemuksia ja musikkikulttuureihin tutustumista eläytymällä musiikkiin myös liikkeen kautta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

Ohjataan oppilasta kuuntelemaan ääniympäristöä ja musiikkia keskittyneesti ja eläytyen. Ohjataan oppilasta aktiiviseen musiikin kuunteluun erilaisten tehtävien avulla, esim. ohjattu äänen ja musiikin elementtien havainnointi, liike, kuva ja tarinat.

Oppilasta ohjataan jäsentämään kuulemaansa musiikin elementtien (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka) avulla.

Ohjataan oppilasta kuvaamaan musiikillisiä kokemuksiaan esim. sanallisesti, kuvallisesti, liikkuen tai draaman keinoin. Harjoitellaan kuuntelukokemuksen sanallistamista oman näkemyksen esittämistä.

Musiikkiluokalla kuunteluohjelmistona erityisesti eurooppalainen musiikki, Jean Sibeliuksen teokset, jokin musikaali sekä muut ikäkauteen sopivat eri tyylilajien perusteokset.

Kuunteluehdotuksena esimerkiksi

Sibelius: Finlandia, Karelia-sarja

High school musical

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

Ohjataan oppilasta improvisaatioon omalla äänellä ja liikkeellä.

Ohjataan oppilasta rytmiseen ja melodiseen improvisaation ja pienten sävellysten tekoon ryhmässä soittaen, esim. pentatoninen asteikko, ostinatot, riffit ja soolot.

Tutustutaan pienimuotoisten sävellysten teossa myös musiikkiteknologiaan.

Tuotoksiin voidaan integroida myös muita taiteenaloja, esim. kuva, runo, tarina, draama tai tanssi.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet muiden aineiden kanssa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luovan musiikillisen ajattelun ääntä, ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan musiikin monimuotoisuutta eri aikoina ja eri paikoissa. Esim. lastenmusiikki, länsimainen taidemusiikki, maailmanmusiikki, suomalainen kansanmusiikki ja populaarimusiikkia. Harjoitellaan keskustelemaan ryhmässä musiikin merkityksestä eri aikoina, paikoissa ja kulttuureissa.

Ohjataan oppilasta nimeämään ja tunnistamaan joitakin musiikin lajeja, tyylejä ja aikakausia.

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan eri musiikkityylien ja lajien soittimia ja soitinkokoonpanoja, esim. sinfoniaorkesteri, kansansoittimet ja populaarimusiikin kokoonpanot.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet, esim. AI, KU, YM, HI ja vieraat kielet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

Ohjataan oppilasta tunnistamaan soivasta musiikista äänen käsitteitä (taso, voima, kesto ja väri) ja musiikin elementtejä (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka) ja nimeämään niitä.

Ohjataan oppilasta seuraamaan ja käyttämään musiikin symboleita ja merkintätapoja musisoinnin yhteydessä. Esim. laulun sanat, melodian kaari, nuottikuva, aika-arvot, tahtilajit, tahtiviivat, tempo, dynaamiset merkit, sointumerkit, komppilaput, tabulatuurit, kertausmerkit, kappaleen rakennemerkit, kuvionuotit ja itse luodut merkintätavat.

Musiikkiluokalla syvennetään tietoutta sointumerkeistä (mm. sointuasteet, reaalisointumerkit).

Harjoitellaan tabulatuurimerkintöjä kitaran ja basson soitossa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

Oppilasta ohjataan huomaamaan musiikin vaikutuksia hyvinvoinnissaan.

Ohjataan oppilasta käyttämään soittimia ja laitteita turvallisesti.

Ohjataan oppilasta suojaamaan kuuloaan ja toimimaan turvallista ja melutonta ääniympäristöä edistäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

Oppilasta kannustetaan harjoittelemaan musiikillisia taitojaan pitkäjänteisesti ja asettamaan omia henkilökohtaisia lähitavoitteitaan.

Oppilasta ohjataan arvioimaan omaa edistymistään.

Oppilasta ohjataan musiikkiesitysten valmistamiseen ja esittämiseen luokassa, koulun tapahtumissa tai juhlissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyn monipuolinen kehittäminen.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

Oppilasta ohjataan osallistumaan musiikilliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen aktiivisena ja vastuullisena ryhmän jäsenenä. Myönteisen yhteishengen rakentaminen kuuluu muiden ryhmän jäsenten huomioonottamiseen. Oppilasta hyödyntää yhteismusisoinnissa omia taitojaan ja vahvuuksiaan.

Oppilas ottaa vastuun omasta toiminnastaan yhteismusisoinnissa ja osaltaan huolehtii musisoinnin onnistumisesta sekä rakentaa myönteistä yhteishenkeä ryhmässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

Musiikkiluokalla oppilas kantaa vastuun omasta toiminnastaan ja yhteishengen rakentumisesta ryhmässä.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

Vahvistetaan oppilaan luontevaa äänenkäyttöä monipuolisilla harjoituksilla ja laulustolla. Tutustutaan äänenkäytön fysiologiaan, esim. hengitystekniikka ja äänenmurros. Tutustutaan moniäänisyyteen, esim. kaanon tai toinen ääni.

Monipuolistetaan rytmisiä taitoja, esim. kompit, fillit ja polyrytmikka kehosoittimilla, rytmisoittimilla tai rummuilla.

Oppilasta ohjataan soittamaan koulusoittimia ja bändisoittimia ja harjoittelemaan niiden perustekniikoita yhteissoitossa. Sointusäestyksissä sovelletaan erilaisia tapoja kompata.

Ryhmän taitojen kasvaessa harjoitellaan moniäänistä musisointia eri soittimien avulla.

Musiikkiluokalla mainittujen lisäksi:

Oppilas osaa laulua kolmiäänisissä kokoonpanoissa.

Tutustutaan ja ohjataan laulamaan neliäänisissä lauluryhmissä ja kokoonpanoissa.

Oppilas laajentaa edelleen osaamistaan sointu- ja melodiasoittimissa.

Opetellaan kitaralla sointuotteita, voimasointuja ja eri komppaustyylejä.

Harjoitellaan edelleen bassokitaran ja kitaran soittamista tabulatuureista.

Oppilas oppii lisää rumpukomppeja ja harjoittelee lisää fillejä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

Musiikkiluokalla oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon sovittaen taitonsa ja osaamisensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

Ohjataan oppilasta osallistumaan musiikkiliikuntaan, esim. luova liikunta, liikesommitelmat ja tanssit.

Ohjataan oppilasta kokemaan keho musiikillisena instrumenttina musiikkikäsitteiden opiskelussa.

Vahvistetaan musiikin kuuntelukokemuksia ja musiikkikulttuureihin tutustumista eläytymällä musiikkiin myös liikkeen kautta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

Ohjataan oppilasta kuuntelemaan ääniympäristöä ja musiikkia keskittyneesti ja eläytyen. Ohjataan oppilasta aktiiviseen musiikin kuunteluun erilaisten tehtävien avulla, esim. ohjattu äänen ja musiikin elementtien havainnointi, liike, kuva ja tarinat.

Oppilasta ohjataan jäsentämään kuulemaansa musiikin elementtien (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka) avulla.

Ohjataan oppilasta kuvaamaan musiikillisia kokemuksiaan esim. sanallisesti, kuvallisesti, liikkuen tai draaman keinoin. Harjoitellaan kuuntelukokemuksen sanallistamista oman näkemyksen esittämistä.

Musiikkiluokalla kuunteluohjelmistona erityisesti muiden kulttuurien musiikki, ooppera ja balettimusiikki sekä muut ikäkauteen sopivat eri tyyllilajien perusteokset.

Kuunteluehdotuksena esimerkiksi

Tikanmäki: Maisemakuvia Suomesta

Koirien Kalevala

Tsaikovski: Joutsenlampi

Mozart: Taikahuilu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

Ohjataan oppilasta improvisaatioon omalla äänellä ja liikkeellä.

Ohjataan oppilasta rytmiseen ja melodiseen improvisaatioon ja pienten sävellysten tekoon ryhmässä soittaen, esim. pentatoninen asteikko, ostinatot, riffit ja soolot.

Tutustutaan pienimuotoisten sävellysten teossa myös musiikkiteknologiaan.

Tuotoksiin voidaan integroida myös muita taiteenaloja, esim. kuva, runo, tarina, draama tai tanssi.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet muiden aineiden kanssa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luovan musiikillisen ajattelun ääntä, ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan musiikin monimuotoisuutta eri aikoina ja eri paikoissa. Esim. lastenmusiikki, länsimainen taidemusiikki, maailmanmusiikki, suomalainen kansanmusiikki ja populaarimusiikkia. Harjoitellaan keskustelemaan ryhmässä musiikin merkityksestä eri aikoina, paikoissa ja kulttuureissa.

Ohjataan oppilasta nimeämään ja tunnistamaan joitakin musiikin lajeja, tyyliä ja aikakausia. Esim. länsimaisen taidemusiikin tyyliä ja populaarimusiikin lajeja.

Ohjataan oppilasta tarkastelemaan eri musiikkityylien ja lajien soittimia ja soitinkokoonpanoja, esim. sinfoniaorkesteri, kansansoittimet ja populaarimusiikin kokoonpanot.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet, esim. AI, KU, YM, HI ja vieraat kielet

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

Ohjataan oppilasta tunnistamaan soivasta musiikista äänen käsitteitä (taso, voima, kesto ja väri) ja musiikin elementtejä (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka) ja nimeämään niitä.

Ohjataan oppilasta seuraamaan ja käyttämään musiikin symboleita ja merkintätapoja musisoinnin yhteydessä. Esim. laulun sanat, melodian kaari, nuottikuva, aika-arvot, tahtilajit, tahtiviivat, tempo, dynaamiset merkit, sointumerkit, komppilaput, tabulatuurit, kertausmerkit, kappaleen rakennemerkit, kuvionuotit ja itse luodut merkintätavat.

Vahvistetaan opittuja taitoja musiikin lukemisessa ja opitaan uusia merkintätapoja valitun ohjelmiston mukaisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

Oppilasta ohjataan huomaamaan musiikin vaikutuksia hyvinvoinnissaan.

Ohjataan oppilasta käyttämään soittimia ja laitteita turvallisesti.

Ohjataan oppilasta suojaamaan kuuloaan ja toimimaan turvallista ja melutonta ääniympäristöä edistäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

Oppilasta kannustetaan harjoittelemaan musiikillisia taitojaan pitkäjänteisesti ja asettamaan omia henkilökohtaisia lähitavoitteitaan.

Oppilasta ohjataan arvioimaan omaa edistymistään.

Oppilasta ohjataan musiikkiesitysten valmistamiseen ja esittämiseen luokassa, koulun tapahtumissa tai juhlissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.